

ARBEIDSPROGRAM FOR NATURVERNFORBUNDET I OSLO OG AKERSHUS (NOA) 2019 – 2020

NOAs formål (vedtektenes § 1)

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus vil arbeide for å verne naturen og sikre livsmiljøer slik at menneskelig virksomhet ikke overskrider tålegrenser i naturen.

Naturvernforbundet vil arbeide for et samfunn der menneskene lever i harmoni med naturen. Dette er et samfunn hvor livsgrunnlaget og livsmangfoldet er sikret for framtidige generasjoner, og hvor naturens egenverdi legges til grunn for arbeidet med å øke menneskers respekt for og kjærlighet til liv og landskap.

Situasjonsbeskrivelse

NOA er ledende i bevaring av Markas natur- og opplevelsesverdier, og på bærekraftig skogbruk. Vi har levert svært godt på områdevern, både i Marka og i kulturlandskapet. Vår innsats for bevaring av de siste eventyrskogene har stor betydning i Markasaken. Aktiviteten på Frønsvollen blir høyt verdsatt av de besøkende.

En fellesnevner for mye av NOAs aktivitet er *arealforvaltning*. Den største og mest akutte trusselen mot norsk natur er vår arealbruk og – forvaltning. Derfor er det viktig å fortsette fokuset på arealbruken og konsekvensene for det biologiske mangfoldet i hele vårt arbeidsområde; i byene og tettstedene, i kulturlandskapet, ved fjorden og i Marka.

Et annet viktig trekk i situasjonen er et økt fokus på *bruk* av naturen framfor bevaring; naturen som ressurs mer enn som en livsnødvendighet og forutsetning for menneskelig liv. Presset på naturen i vårt distrikt er meget stort, særlig i byggesonen, men også på nærområdene i Marka. Skogbrukets omforming av gammelskogen til granåkre og industrialiseringen av landbruket er en hovedårsak til at mange arter er kommet på rødlistene. Det trengs stemmer som tydelig taler naturens sak generelt og i konkrete saker.

NOA har nå lokallag i hele Oslo. I Akershus er antallet lokallag stabilt, og det gjøres en formidabel innsats på mange lokale saker. Flere arbeidsgrupper hjelper NOA å syns innen sine fagfelt. Medlemstallet er økende, og vi nærmer oss nå 8.500 medlemmer. NOAs sekretariat består av 5 personer med til sammen ca 3 årsverk, hvorav ca 40 % på prosjekter. Det nedlegges et meget stort frivillig arbeid i tillegg til sekretariatets innsats.

I arbeidsåret 2018 – 2019 har NOA etablert en fjordgruppe og en byøkologigruppe for å utvide arbeidsområdet ytterligere.

Utfordringer

Den store veksten i folketallet medfører et betydelig press på natur, friluftsområder og dyrka jord. Denne utfordringen krever nytenkning og vilje til politisk styring. NOAs rolle er å synliggjøre de verdiene vi vil beskytte, bidra til konstruktive løsninger, men også å kjempe mot tiltak som ødelegger kommende generasjoners muligheter.

Vår høye levestandard har miljømessige skyggesider i form av stort forbruk, massiv transportinnsats, sløsing og en bruk- og kastmentalitet som ikke er bærekraftig. NOAs rolle er å se areal og transport i sammenheng, og bidra med gode løsninger på utvalgte felter.

Også innen friluftslivet sees trender som er lite bærekraftige. Alle typer bruk trumfer behovet for bevaring og søken etter naturopplevelse og fravær av daglig kjas og mas. Naturen ansees i større grad som en ressurs for menneskelig fritidsutfoldelse, uten egenverdi. Ivaretagelse og utvikling av en bærekraftig fritid kan virke som luksusproblem, men forbruket i fritidssektoren er en betydelig miljøutfordring.

Organisatorisk er det en utfordring å rekruttere flere aktive, både til fylkeslagets aktiviteter og til verv i lokallagene. Flere av de mindre lokallagene sliter, og det må tenkes nytt innen organisering av det lokale arbeidet i deler av vårt område. Planlagt fylkessammenslåing til regionen Viken vil også kreve avklaringer av framtidig struktur i Naturvernforbundet. Frønsvollstyret ønsker flere aktive, særlig i informasjonsvirksomheten overfor publikum. Arbeidet for å styrke økonomien må videreføres. Mulig etablering av kontor og informasjonsbase på Søndre Sandås åpner muligheter for å møte flere av disse organisatoriske utfordringene.

Våre saker:

Lokalt naturvern i Oslo og Akershus, Marka, byen og tettstedene («stor-Oslo») og fjorden

- Videreføre det gode arbeidet som er utført i Markasaken, med et særlig fokus på å sikre de siste gammelskogene/eventyrskogene og ny forskrift for skogbruket i Marka
- Gripe fatt i biologiske og opplevelsesmessige verdier i kulturlandskapet og på øyene i indre Oslofjord, med et særlig mål om å få slutført den mer enn 30-årige vernekampen for Tanumplataet i Bærum.
- Styrke arbeidet med grønne verdier, areal og samferdsel i byen, i tettstedene og i regionen som helhet.
- Støtte og hjelpe lokallagene med de sakene NOA har kompetanse på, og være behjelpelig med å finne andre ressursmiljøer der vi kommer til kort.
- Fremme forslag til framtidig organisering av arbeidet i NOAs arbeidsområde
- Vis fram de verdiene NOA arbeider for, og hvorfor vi gjør det

Konkrete arbeidsoppgaver i perioden:

Systematisk arbeid for vern av Marka

- Arbeide for en systematisk registrering av biologisk mangfold og opplevelsesverdier i Marka
- Arbeide for vern av de siste gammelskogene og eventyrskogene i Marka, og for opprettelse av nasjonalpark i Østmarka, landskapsvernområde i Lillomarka og i Nordmarka/Krokskogen.
- Stanse hogst i verdifulle skogsområder i Marka og dokumentere brudd på lovverk og miljøstandard
- Arbeide aktivt for at revisjonen av Markaforskriften harmonerer med Markalovens formålsparagraf og markaorganisasjonenes krav til forbedringer
- Aktivt påvirke mål, retningslinjer og flerbruksplan for Oslos kommuneskoger.

Kulturlandskap

- Intensivere arbeidet for vern av Tanumplatået

Oslofjorden

- Kartlegge og utarbeide en framdriftsplan for et marint verneområdet i Oslofjorden

Byøkologi

- I samarbeid med Oslo kommune arbeide for å omgjøre flere parker og større deler av parkene til slåttemark eller annet insektvennlig vegetasjonssamfunn.

Forsvarlig arealforvaltning, inkludert transport- og byutvikling

- I samarbeid med lokallag og Naturvernforbundet sentralt gi konkrete innspill til overordnede areal- og samferdselsplaner i Oslo og Akershus.
- Sette fokus på biologisk mangfold, kulturlandskap/dyrket jord og grønne lunger som viktige prioriteringer i arealbruken, og på utvikling av grønn bokvalitet i de konsentrerte stasjonsbyene som er under utvikling.

Naturglede og naturkunnskap; Utadrettet virksomhet

- Videreføre og styrke informasjonsaktiviteten på Frønsvollen
- Gjennomføre minst to «Onsdagsfora» på Litteraturhuset
- Gjennomføre minst tre «Sidesprang» i Marka og i Kongeskogen
- Videreføre satsing på familieaktiviteter i helgene
- Videreføre samarbeidet med Den Naturlige Skolesekken

- Gi ut Markakalenderen

Organisasjonsutvikling:

- Rekruttere flere aktive naturvernere, og styrke etablering av et yngre miljø innen foreningen
- Styrke og koordinere informasjonsarbeidet i ulike kanaler
- Ferdigstille NOAs bildearkiv
- Organisering av arbeidet med større saker gjennom konkrete, avgrensede prosjekter, drevet fram av mindre grupper av frivillige eller i mer permanente fag-utvalg
- Søke å prosjektfinansiere avgrensede arbeidsoppgaver og enkeltsaker
- Tydeliggjøre de servicefunksjoner NOA kan være behjelpelige med overfor lokallag og aktive.
- Skape en oversikt over ressurspersoner/nettverk som en del av NOAs servicefunksjon.

Sekretariat

- Videreføre arbeidet med å etablere Markaporten Søndre Sandås i samarbeid med Oslo kommune, herunder
 - starte arbeidet med å realisere et nytt møtelokale for NOA, Markaorganisasjonene og lokale organisasjoner,
 - realisere visjonen om en grønn adkomst fra T-banen til Marka, der NOA og andre Markaorganisasjoner kan drive informasjonsvirksomhet.
- Søke å gjøre prosjektstillingene mer permanente gjennom å søke større og mer varige prosjekter, slik at de ansatte kan føle større trygghet i arbeidet.

Kapasitet til saker som kommer opp

Uavhengig av NOAs prioriteringer, kommer det alltid opp en rekke saker som er viktige for oss og våre prioriteringer, saker som må prioriteres selv om de ikke står i noe arbeidsprogram. NOA skal hele tiden vurdere innkomne saker og deres viktighet for de målene vi setter oss, og gripe fatt i saker som påvirker vår kjernevirksomhet.